

ת ר ת י כ ל מס. 2/ג

מישיבת ועדת הכלכלה,
ירושלים, יום ד', י"ז באייר ה'ש"א - 23.5.51

- חברי הועדה תוכחים:
- מ. בדר - היו"ר
  - ש. גורן
  - מ. אונא
  - נ. הרמז
  - ש. לביא
  - י. ספיר
  - א. רקנטי
  - ה. פרדר

מוזמנים:

מ. רוזן - שר המשפטים
 ס' ברוייר - המפקח על עסקי ביטוח.
 ה' זילביגר - משרד המשפטים.

הישיבה נפתחה בשעה 09.30.

היו"ר מ. בדר: אני פותח את הישיבה.

שר המשפטים מ. רוזן: שמעתי כי עומדת כאן לדיון הצעה להוציא מחסיקות את האגודות לביטוח הדדי. הייתי מאיץ לוועדה לשקול את ההצעה הזאת היטב. אם הכוונה היא לקורות החגמולין - ואני מבין כי זאת הכוונה - אינני רואה לחרות דעה סופית, אבל אני מספק בענין זה. ברשות האגודות האלה נמצאים לפעמים סכומים גדולים, ואינני חושב כי יהיה זה נכון ~~לצמצם~~ השפעת הסכומים האלה יהיה מנוץ לפיקוח. זאת הועדה שמעה מומחים בענין זה. (היו"ר מ. בדר: לא.) לפי התקנות של קורות החגמולין, בדרך כלל אסור להם להשקיע את הסכומים באותם המפעלים שהקורות האלה שייכות להם. אינני בטוח כי דבר זה בסדר ואינני יודע אם המפקח יודע על כך.

לפני זמן קצר התעוררה שאלה קורות החגמולין שכספיהן הושקעו במפעלים מסויימים. אינני יודע אם זה היה בסדר או לא היה בסדר. בכל אופן, אני מבקש מהוועדה לשקול את הדבר. אין זה ענין של מה בכך. אם יש איזו אגודה לביטוח הדדי של סטודנטים שהיו פעם באיזו ברית אקדמאית, והם מתחייבים לשלם כל אחד לירח אם מישאו ימות; אט הכוונה לאגודות כאלה, לא הייתי מעורר את השאלה. אבל אם הכוונה היא למפעלים גדולים, אינני יודע אם זה כל כך גריד להוציאם לגמרי מפיקוח. על כל פנים, אני מאיץ לכם לשמוע מומחים בענין זה.

היו"ר מ. בדר: בחוק חברי הועדה לא נשמעה כל דעה בענין זה. כל מה שכחוב בנוגע לרושם האגודות השיחופיות מוטנה בכך שלא נוציא את האגודות השיחופיות מחוק החוק. ההצעה היחידה שהיתה בענין זה היתה הצעה מר קנב שבקש להזמין כדאי לשמוע את חוות דעתו.

לפי הערכתי הבעיה מתחלקת לשני חלקים. כל זמן שאנחנו דנים על חוק זה, אין אנחנו חושבים על האגודות השיחופיות. במידה שחשבנו על האגודות השיחופיות, החכונות לביטוח זה שרוב חברות

ועדת הכלכלה
23.5.51

ר.ל.

היו"ר מ. ברר:

הביטוח עוסקת בו, ולא התכוונו לביטוח סוציאלי. פעולתה של קו"ח-
הגמולין יכולה להתחלק לשני חלקים: בחלק אחד היא עוסקת בביטוח
סוציאלי; בחלק שני היא מסדירה ביטוח הדדי נגד מקרים מסויימים.
בעיות הביטוח הסוציאלי עלולה להיות מחר בעיה של "מייג'ר פוליסי".
המשרד לעבודה ולביטוח עממי יכול לראות להסדיר את כל עניני הביטוח
העממי שהוא ביטוח סוציאלי, ולהכניסו תחת כנפיו. החוק הזה, עיקרו
מוסנה כרגע לאו"ן 93 חברות ביטוח העוסקות בביטוח אלמנטארי, ביטוח
חיים ואולי עוד סוגי ביטוח נוספים.

למען לא להכנס לבירור כזה שיכול לקחת מאחזנו
זמן רב, אילו אפשר היה למסור הודעה על דעת הממשלה שענין הכללת קופות
ההגמולין וכל הקשור עם ביטוח כזה, הוא פרשה נפרדת שתצורף או
לא תצורף למשרד הביטוח העממי - זה יכול היה לשחרר אותנו מהבירור
הזה. הרי כל הזמן אנחנו טוענים כי החוק הזה אינו מספיק, ופרופ'
ברוייר עונה: אנחנו בעצמנו יודעים כי אין זה מספיק, אבל רצינו
לחזק את השלד שיאפשר לנו לעשות אח"כ צעדים יותר נמרצים; במשך
הזמן נביר יותר את הבעיה ונבוא עם הצעות נוספות וחוקים חדשים.
יחכן שאפשר היה לפתור את השאלה אילו יכולתי למסור הודעה מוסמכת
בשם הממשלה, כי השאלה הזאת נשאת פחותה. יש כאן אינטרסים
לגטימיים מאוד של המשרד לעבודה וביטוח עממי.

שר המשפטים פ. רוזן: לפי לשון החוק, קופות ההגמולין נכללות או
אינן נכללות. נדמה לי כי אין זה ענין להודעה
של הממשלה.

היו"ר מ. ברר: זה ענין של טירוש שיחן שר האוצר. אם שר
האוצר יפרט את הענפים שעליהם חל החוק הזה
ויוציא מכללם את הביטוח שנעשה ע"י קופות ההגמולין, אין אנחנו
צריכים להכנס לפרשה זאת. אם למשל קרן הביטוח לפועלי בנין או
קופות חולים חכלל בזאת, אני אצטרך להסתייג מזה. דברנו על הזמן
על סוגי ביטוח שחברות ביטוח עוסקות בהם, ורק הם עמדו לפנינו.

י. ספינג: הציבור מעונין בפיקוח מפני שהוא משלט השלומים
מסויימים וזכאי לקבל בהנאים מסויימים סכום
מסוים בבח אחת. היות ודבר זה מחייב ניהול מסוים של העסק שיבטיח
כי בשעת הצורך יוכל המוסד הזה לשלם לאיש המבוטח את הסכום המיועד -
דרוש פיקוח. נראה לי שקו"ח למשל, יוצא מכלל זה, מפני שאין כאן
אקומולציה של התחייבות, כי המשלם מקבל שירות עבור השלומם. אבל אם
מדובר על ביטוח כאשר המשלם זכאי לקבל סכום מסויים, כעבור תקופה
מסויימת, ברור שהדבר צריך לעמוד תחת פיקוח. הקריטריון הקובע
עד כמה עסקי ביטוח צריכים לעמוד תחת פיקוח הוא, אם מצד אחד
יש השלומים חלקיים ומצד שני - התחייבות להחזיר סכום אחד גדול.

ש. לביא: אני רוצה לדעת מדוע מוכרח להיות חוק אחד
ואין יכולים להיות שני חוקים: חוק מיוחד
לקופות ההגמולין וביטוח הדדי, וחוק שני לחברות העוסקות בביטוח
לשם רווחים.

שר המשפטים פ. רוזן: יש כאן שני חוקים: יש כמה סייגים שבחנאים
מסויימים אפשר לשחרר מהם חברות ביטוח
מסויימות. הכוונה היחה לקופות הגמולין או חברות דומות.

ש. לביא: בדרך כלל אני מקפיד אם הממשלה צריכה לעודד
חברות שרווחיהן נשארים בידי פרטים, או אם
היא צריכה לעודד, בכוח היכולת שלה בממשלה ושל מדינה, את הביטוח
העממי. מדוע צריכים הרווחים לעבור לפרטים בשעה שהם יכולים להתחלק

ועדת הכלכלה
23.5.51

ר.ל.

ש לביא:

בין המובטחים על כל פנים ברור לי שזה אריך להיות ענף מיוחד שאינו נוגע לחוק זה.

א. רקנטי:

אותו האופי שיש לחברות הפרטיות, יש גם לחברות לביטוח הדדי. אינני נכנס לשאלה אם הרווחים נכנסים לכיס של חרמים או לכיס של קואופרטיבים, אבל החברות נושאות את אותו האופי. אינני מבין מדוע מציעים להוציא את החברות לביטוח הדדי מפיקוח. יתכן כי בחברות אלה יהיו אנשים ששמעו באמון. אני חושב שאריך להגן על האנשים המובטחים בחברות קואופרטיביות, כמו על האחרים.

ג. הרטוב:

החברות לביטוח הדדי אינן עוסקות בביטוח חיים ובקופות הגמולין בלבד. הן עוסקות גם בעזרה סוציאלית, במקרי מחלה, במקרים שאדם נפצע, במצויים וכו'. אין זה אומר שלא אריך להיות פיקוח על הביטוח הזה.

היו"ר מ. ברר:

מה שמפורט בטעמים השונים של החוק מהווה רק אינדיקציה לדבר אחד: שכוונת המחוקק הייתה מוגבלת לעוד עתה לעסקי ביטוח אלמנטאריים, לביטוח חיים וכדומה. אם רואים מה שנדרש בחוק זה מחברות פנים, מחברות חוץ וכו', ברור שלא הייתה כוונה אחרת. בעיה הביטוח ההדדי לא הופיעה בשטח של קופות הגמולין, לא בשטח של הקרנות הגדולות ולא בשטח של קופות פנסיה, אלא בקשר עם העובדה שיש גם ארגונים שעושים בעצמם חלקים מסויימים מביטוח כזה הנעשה ע"י החברות לביטוח; הם עושים זאת על אחריותם ורק כלפי חבריהם, מבלי להיות אחראים כלפי אדם שלישי. במידה שהם אחראים כלפי אדם שלישי, לא הייתה כל שאלה גם אצל אלה שחשבו כי אריך לשחרר אותם, שבאותו ענף הם חייבים במה שהיביט האחרים. עצם העובדה שרשיון לעסק בעסקי ביטוח יקבל רק מי שהכניס פקדון פירושה שאם הקרן לביטוח מועלי בנין חרצה לעשה זאת, והכנסתו הקרן הן בערך 3 מליון ל"י בשנה האחרונה - מזה 1,5 מליון ל"י מצטבר ו-1,5 מליון ל"י מסתלסל במשך השנה - היא הייתה אריכה להכניס פקדון של 250 אלף ל"י. מי חשב על זאת? האם יגבילו זאת במתן רשיון כזה? אני אומר כי כוונת המחוקק הייתה מוגבלת בחוק זה.

אני חוזר ואומר כי אם רואים לכלול בענין זה גם סוגים מסויימים של ביטוח הדדי, שיש להם אופי של ביטוח סוציאלי, דבר זה אינו ניתן להיעשות מבלי שתהיה קודם שותפות בין שר האוצר ובין השר לביטוח עממי. היות ואפילו שר המשטחים מעורר כאן בעיה שיכולה מחר להתפרש כאילו הכוונה הייתה לקופות הגמולין, אני מבקש כי המשלה המסודר לנו הודעה כי אין זאת כוונת החוק הזה, וכי על זאת, או שיבוא חוק אחר או שיבוא חיקון בחוק זה, לאחר שיוחלט על כך בממשלה.

שר המשטחים פ. רוזן: אני מוכן לקרר את הענין שנית בממשלה. לדעתי,

לפי הנוסח המונח לפנינו, קופות הגמולין נכללות במפיקוח, ובהחשב עם הסכומים הגדולים שקופות הגמולין מנהלות אותם, מוטב שיהיה פיקוח. אבל אם יש בכך ספק, אני מוכן להביא את הדבר בפני המשלה.

ש. גורן:

כל חכנו של החוק והדיון בו היה על בסיס זה. אם הייתה לממשלה כוונה אחרת, נצטרך לדון בחוק מהותלה, כי כל מבנה החוק אינו מתאים לכוונה זו. החצק היה מוגבל בחקנו ובהיקפו לחברות ביטוח הפועלות למען אחרים. ספרו לנו אחרול כי ישנן חברות ביטוח אשר הונן העצמי הוא אלף ל"י או 5000 ל"י והן מרכזות קרנות של אחרים בסכומים של עשרות ומאות אלפי לירות, מבלי לשאח בשום ריזיקו.

ר.ל.

ה' פתור:

אני מרשה לעצמי להגיד כי אין לענין זה קשר עם הביטוח הסוציאלי. הביטוח הסוציאלי הוא דבר מיוחד במינו שאינו נוגע לעסקי ביטוח, ואותו על כל פניה נחוצ להוציא מכלל זה. קופת הגמולין זוהי קרן סנסיה ולא ביטוח סוציאלי. במקום שהממשלה צריכה היתה לחת לאדם סנסיה לאחר שגמר את שנות עבודתו, נוצר אצלנו מאב אחר בגלל החנאים של הקופת המנדט והמסורת שקבלנו מאותה הקופה: המעביד והמועל ע"י השלומים יוצרים את הקופה שהממשלה היתה חייבת ליצור אותה.

אין ספק כי דרוש פיקוח גם על קופות וקרנות אלה. בודאי שכל החברים מעוניינים לשמור גם על האינטרסים של המועלים במקרה זה. כולנו מעוניינים לדאוג לסדר בענין זה.

מתקורת שאלה מי צריך להיות האחראי לביטוח.

היתה דעה כי זה ענין של רושם האגודות. זאת היתה הדעה שהביע מה נציג הממשלה. אני מבין כי בהחשב עמ האופי המיוחד של האגודות האלו, רושם האגודות מתאים יותר לדבר זה, וגם הוא פקיד ממלטי. כאשר דרשתי שרושם האגודות יהיה חבר המועצה, דאגתי לתיאום; אז הוא היה מכיר את כל הפרקטיקה של עסקי הביטוח ויכול היה לדאוג לדבריהם בענין שלו.

הטיבות הארטי שלי הוא בדלקמן: א) צריך להיות ברור כי צריך להיות פיקוח גם בטוח של ביטוח הדדי; ב) אני מבקש הודעה מהממשלה מי צריך להיות אחראי לפיקוח זה, בהחשב עם האופי המיוחד של האגודות, אני באופן אישי נוטה להטיל את הפיקוח על רושם האגודות.

ה' זילביגר:

ברשותכם אני רוצה להעמיד כמה דברים על נכונותם, בעקבות דברי מר גורן. עוד בראשית הדיון בחוק זה ובפרט בקשר עם הצעותיו של מר קנב הבהרתי כי ביטוח סוציאלי במובן המקובל הוא לגמרי מחוץ לגדר החוק הזה. מצד שני, עסקי ביטוח במובן המקובל בחוק זה, החוק יחל עליהם במידה שורה, בין שהם פרטיים, חברות או אגודות שיתופיות. הדגשתי כי גם אגודות שיתופיות לביטוח הדדי נכללות לפי הנוסח המוצע בחוק זה. רציתי לחתום את חומוי הבעיה אשר עומדת לדעת כרגע בפני הועדה הזאת. הבעיה אינה כלל וכלל של ביטוח סוציאלי, ממני שאין נוגעים בזאת כלל ואין כוונה להקיף זאת במסגרת החוק הזה. הבעיה נוגעת לצד המבטח בלבד. השאלה העומדת כרגע בפני הועדה היא האם ייכלל בהצעה זו הביטוח הרגיל והמקובל, אלא שנעשה לא על יסוד קבלת רוחים כי אם לשם ביטוח הדדי של חברי האגודה בלבד. כפי שהדגשתי, לפי הנוסח הקיים, הביטוח הזה מכוסה בחוק.

היו"ר מ. בדר:

עלינו להבהיר מה הוא הביטוח המקובל. אמרנו כי ביטוח זה כולל ביטוח אלמנטארי, ביטוח חיים וביטוח נגד אסונות. ביטוח על חוטש - כמו שהוא קיים למשל בקרן לביטוח פועלי בנין - אינו נכלל בזאת. ביטוח חוסר עבודה או ביטוח למחן חוססת כסף כשאדם חולה, נוסף על מה שהוא מקבל מ"קו"ח - לא נכלל בזאת.

פרופ' ברנייר:

האם לפי הגדרתך קו"ח עוסקה בביטוח סוציאלי או שאינה עוסקה בביטוח בזה?

בודאי שהחכונו גם לאגודות השיתופיות. היו דיונים אם רושם האגודות השיתופיות, בטיובא הראשונה של החוק היה סעיף אשר קבע כי רושם האגודות השיתופיות יהיה חבר המועצה. חכונה היתה להביא לכך שהוא ישחתף בדיונים. אגב, אני יכול להגיד כי אגודות שיתופיות אלה זקוקות מאד לפיקוח אם כי אינני, אומר שזו צריכות להיות דוקא תחת פיקוחו של המפקח על הביטוח. הגדרתן שביטוח סוציאלי הוא ביטוח שאינו עושה עסקים עם אנשים שמחוץ לאגודה (ה' זילביגר: לא ביטוח סוציאלי כי אם ביטוח הדדי.) אינני יודע אם לפני הועדה עומדת השאלה אם קופות הגמולין שהיינה כלולות בענין זה.

י. בדר:

אני רוצה הגדרה בנקודה אחת: מה סדרוש "עסקי ביטוח מקובלים".

ועדת הכלכלה
23.5.61

ג. ספירה:

אני חושש שאנחנו מסתכנים ללא צורך
מבנה החוק משאיר מקום לבירור כל
הסאלות האלה אתר כך, באופן ענייני. מדובר פה על ביטוח הדדי שאין
בו צד שלישי, ודבר זה נוסף אותו מסיקות זה. אט המיקוח הכרתי לגבי
עסקי ביטוח, הרי יש גם מיקוח על חברות הביטוח בחור חברות, על ידי
רושם החברות; חברות אלו אינן מוסקרות. (ה' זילביגר: ברגש שחברה
נחכוננה, היא מחוץ או יותר חסיה לפעול ללא התערבות הממשלה). יכולה
להיות דעה שאפשר להסתפק במיקוחו של רשם האגודות השיתופיות גם לגבי
עניינים אלה, ויכולה להיות דעה שאריך להיות מוסחה לכך - לא רשם האגודות
השיתופיות - אשר ימקח גם על עסקי הביטוח. עצם ההדדיות אינה פושרת
מאצורך במיקוח.

לגבי קופות הגמולין : ישנם כמה סוגים
של קופות הגמולין. יש קרן מנסיה אשר נותן העבודה מכנים 8% ואחר כך
מסלמים העובד והמנהל אותו אחוז. הסכום שמעטבר מהווה את הפרמיות בשביל
הביטוח. ניהנה אפשרות שאותה קופת הגמולין או כמה קופות הגמולין יחד
יעשו את עסקי הביטוח במשותף, אבל עסק הביטוח הזה הוא עסק ביטוח וזקוק
למיקוח ממני שאפשר לנהל אותו באופן גרוע.

אני יודע כי קופות הגמולין משקיעות
את הכספים בכל מיני דברים. היום ממחרת להשקיע בכספים בנכסי דלא
נידי - ואינני יודע אם לא יפסידו מכך. קופות הגמולין נוהגות הלוואות
לחבריה ואינני יודע אם דבר זה לא עשוי להעמיד בסכנה את הסכום שאריך
העובד לקבל ביום מן הימים. לגבי אותו חלק של העסק הנוגע לביטוח, אין
בעיניי זה הברל. את לפי תקנות קופת הגמולין אפשר להשקיע את כספי
הקופה במקום אחר, הכסף יהיה מונח בבנק ואז אין זה איכפת לי. אבל את
מוחר להשקיע כבר את הכסף במקומות אחרים, אריך להיות מיקוח על כך.

אתם מדברים על ביטוח מקובל. מה זה
ביטוח מקובל? אני לוקח כמודד את החברות העוסקות בביטוח, פרטיות או הדדיות,
עושה רשימה של סוגי הביטוח אשר בהם עוסקות חברות אלה כיום ואומר שזה מקובל
מה נעשה את מחר ותחלנה חברות פרטיות לעסוק בסוגי ביטוח אחרים, כמו למשל
בחוסר עבודה? הרי יותר לזון לעשות זאת, ואז גם ביטוח ממני חוסר עבודה
ידרוש מיקוח. אימת הגבול? מחר אולי יחברר איזה עסק ביטוח חדש שלא חלמנו
עליו, ולפי הגדרה זו הוא יהיה משוחרר לגמרי מסיקות. אני שולל את המושג
"ביטוח מקובל". יכולה להיות רק הגדרה אחת : בכל מקרה, בכל מבנה ובכל
זרמי של איגוד כזה או אחר אפשר לחייב את המיקוח על אותו הכספים הנוגעים
לעסקי ביטוח. ההגדרה שלנו צריכה להכיל כל מה שעלול להחפרש כעסקי ביטוח.
נשאיר את הקביעה המדויקת. נקבע כיום כי כל דבר שיש בו ביטוח של הפרט
גיוס לאיזה דבר שעבורו הוא משלם וזכאי לקבל תמורה ביום מן הימים, זאת
ותמורה צריך לשלם לו איזה גוף כזה או אחר, צריך להיות מנוהל בצורה
מתאימה וצריך להיות כלול במיקוח.

ט. גורו:

אינני מקבל גם את הגדרה היו"ר, אני אומר
כי כל ביטוח הדדי שבו המבטחים והמבטוחים
הם אידינמיים ונושאים בוחרים, מוצא מן החוק הזה. הגופים האלה, יש להם
מיקוח משלהם, והוא המיקוח של רושם האגודות ההדדיות. ניקח למשל את
"החקלאית", חברה לביטוח באמון, בה המבטחים והמבטוחים אינם נוגעים בשום
צד שלישי; מה זה שייך למפקח על הביטוח? זה שייך לרשם האגודות ההדדיות.
אזון ספיר, יש לנו רשם של מוסדות כספיים המרכזים מליונים, יש לנו אגודות
הדדיות לאשרתי שאינן נמצאות במיקוח של מפקח הבנקים, אבל הן נמצאות
במיקוח של רושם האגודות ההדדיות. אלה הם שני דברים נפרדים. אני אומר כי
כל ביטוח הדדי אשר החבריים מקבלים את הרווחים ממנו ונושאים גם בהחסדים,
אינו נכנס תחת מיקוח זה אלא תחת מיקוח רושם האגודות השיתופיות. כל
הקופות ההדדיות, ללא יוצאמן הכלל, נמצאות תחת המיקוח הזה, כל אין זה
נוגע לאד שלישי.

ועדת הכלכלה
23.5.51

ט. גורן:

אמרנו שכשנגיע לסעיף 17 הדין בביטול
סעיף 60, לא נבטל את סעיף 60, ביחס
לפקודת האגודות השיחופיות, המסנה לרושם האגודות השיחופיות את הזכות
לפיקוח על אגודות הדדיות לביטוח.

מתעמית אלה אני גרעה = ונדמה היה לי
כי זו דעה כל חברי הועדה = שיט להוציא מכאן את כל ענין הביטוח ההדדי
ולחכנים לענין את רושם האגודות השיחופיות כדי להתייחס התאמה בין המפקח
על הביטוח על חברות ביטוח רגילות ובין הפיקוח על אגודות הדדיות.

ל. ברר:

אני מוכרח לתקן את דברי מר גורן. בכל
הסעיפים שהופיע רושם האגודות השיחופיות
הדגשתי כי אנו משאירים זאת לפת עתה, כי גורל כל הנוגע ברושם האגודות
השיחופיות סלוי כמה שנחליט בסעיף 17. אם לא נבטל את סעיף 60 לפקודת
האגודות השיחופיות אלא נשאיר אותו בתקפו, לא נכניס את רושם האגודות
השיחופיות לא במועצה ולא במקום אחר. הסעיף המבטל את סעיף 60 הוא
המאפשר והמצריך הכנסת רושם האגודות השיחופיות בכמה מקומות. אמנם,
גם אם לא נקבע זאת בחוק, אם שר האוצר ירצה למנות גם את רושם האגודות
השיחופיות כחבר המועצה = זוהי זכותו; אך אם אנתנו מכניסים זאת בחוק
אנו מתייבים אותו לעשות זאת.

היה לנו ויכוח על סעיף 17 והיו דעות
לכתן ולכתן. גם אלה בחוכנו שהשאלה לא הייתה להם ברורה ושחשבו לקבל את
הצעת הממשלה, לא קיבלו זאת בצורה כה רחבה ומקיפה כפי שהסביר זאת שר
המסכמים. היות ואינני יודע מה יהיה גורל ההחלטה בענין זה; אני אומר כי
אנתנו צריכים לדעת באופן ברור מהי כוונת הממשלה. אני מסוכנע כי גם
אלה שחשבו להצטרף בעד הצעת הממשלה לא היו מקבלים זאת בצורה שהסביר
נתח שר המסכמים. לפנינו לא היה מירוש אחר מאשר שרושם האגודות
השיחופיות יהיה זרוע של מועצת הפיקוח רק לגבי אותם הדברים שסייכים
לביטוח המקובל, לפי מה שהוסבר לנו על החברות לביטוח. אינני יכול כרגע
לקבל הגדרה אחרת מזו שנתן היועץ המשפטי לגבי ביטוח מקובל. בכל אופן,
לא חשבנו אף לרגע לכלול בביטוח מקובל את קופות התגמולין. חשבנו לכלול
בזאת רק אותו חלק בקופות התגמולין העוסק בביטוח הדדי, בנותח הענפים
שפר האוצר יגדיר אותם כענפי ביטוח לצורך חוק זה.

זר המסכמים נ. רוזן:

בסעיף 60 של פקודת האגודות השיחופיות =
שהממשלה מציעה לבטלו = נמצא סעיף משנה
אשר מכונן לשחרר כמה מהאגודות השיחופיות מפיקוחו של רושם האגודות
השיחופיות. מר גורן מציע כנראה להכניס סעיף דומה לחוק הזה. בסעיף
60 בפקודת האגודות השיחופיות נאמר: "הוראות סעיף זה לא יחולו על
אגודות העוסקות או הרוצות לעסוק רק בעסקי ביטוח שאינם מכניסים רווחים
והנעשים אך ורק לצורך ביטוח ההדדי של החברים או של כל נכסים או
מחלטים השייכים לחבריה, מקרי מות או אסון, נזק או חסד על ידי שריפה
מות או מחלה או כל סיבה אחרת". הסעיף הזה מחייב אגודות שיחופיות העוסקות
בביטוח בדרך כלל, להכניס את החקנות לרושם האגודות השיחופיות. אני מבין
כי דעתו של מר גורן היא שמעיף דומה לזה צריך להיות בחוק הפיקוח על
עסקי ביטוח, כלומר: לשחרר לא רק מההחייבות לאירשם אצל רושם האגודות
השיחופיות אלא גם מהפיקוח. הממשלה הציעה לבטל בכלל את סעיף 60. אני
צריך להבהיר את הדבר בממשלה עוד פעם, אך דעתי, על כל פנים, שיט
להבטיח גם פיקוח על קופות התגמולין. מר גורן אומר שקופות התגמולין
מנהלות לפעמים עסקים מקורבים. (ש. גורן: הן חתת פיקוח רושם האגודות
השיחופיות). אני מסכים שיט צורך להבהיר את הדבר הזה.

ה. ברר:

דעתו של מר גורן אינה יכולה להיות נכונה
מפני שיט חוק חדש. עד שכסיו אי אפשר היה
לפקח מפני שלא היה לכך בסיס. השאלה שתינה ברורה לי היא מי יחראי לכך.
רושם האגודות השיחופיות יחראי, למשל, גם לצורות המשקפות את יש חלק

ועדת הכלכלה,
23.5.51

ה. פורר:

של החשקעות בטמח אחד, וחלק של החשקעות - בטמח אחר - אינני יודע
איך לחלק זאת. הממלה, על כל סניף, צריכה למנות אסדרות של עקומת הסיקה.

מ. ברר. היו"ר:

אני מציע לטבח ברגע בהך שאנחנו מחכים
להודעה הממשלה על מה היא עומדת בענין

זה.

ש. לביא:

אני מציע שנמסור לממשלה מה דעתנו בענין
זה.

מ. ברר. היו"ר:

שר המסומים ישב איתנו ושמע את
העמדות השונות בענין זה.

סעיף 11

הסעיף נשאר כמי שהיה קודם.

היו"ר מ. ברר:

סעיף 12:

האם אין צורך באיש שהיא הגבלה?

מ. אונא:

אולי צריך להוסיף: "אבל לא יותר
משני חדשים".

היו"ר מ. ברר:

אינני רוצה להגביל את המסקה. אני
מאמין לו.

ש. גורן:

אני מציע הגבלה של חצי שנה.

מ. אונא:

קשה מאוד להגביל בענין זה מבלי לגרום
נזק.

פרופ' ברויאר:

התלבט: להשאיר את הסעיף כמי שהוא.

סעיף 13:

נחקבל ללא שינוי

נשאלתי מטעם הקודמת בובר הון החברות.
הבאתי מספרים על כך. מתוך 21 חברות
יש לנו עשר חברות אשר הונן אינו קטן מ-40 אלף לירות, כלומר, הוא מספיק
לפי מה שנקבע בזמנו עבור הברה השוקפת בביטוח אלמנטארי בלבד. הון זה
יש לנו שלש חברות, שתי בהון של אלף לירות בערך, ואחת - בהון של
חמשת אלפים לירות. הן עוסקות רק בענף מאומצט מאוד, כלומר, גם הן בסדר.
אבל שמונה חברות אינן בסדר מסוג שלטוש מהן יש הון בין 21 אלף ל"י
ל-31 אלף ל"י, ואחת מהן גוססת והונה נאמד למעשה ב-5 אלפים ל"י. לחברה
אחת יש 12 אלף ל"י ולארבע חברות - אלף-אלפיים.

פרופ' ברויאר:

ועדה הכלכלה:
23.5.51

פרוט' ברוייר: הדבר השני שנשאלתי עליו אהמול הוא בדבר האפשרות לעשות ביטוח חיים יציב ערך. רציתי למסור שדבר זה נידון בשלש הזמנויות: ב-1945 מנחה הממשלה השוודית למי בקטה הסרלמנט ועויה מחקר שחקרה את כל שאלות הביטוח ובחורה גם את השאלה הזאת. היא גמרה את דיוניה ב-1949; על כל פנים הדין והשבון הופיע ב-1949. הם נמנו וגמרו: שאלה מוליסות חיים בעלות ערך יציב, כלומר, יציב לעומת שינוי בכח הקניה של המטבע - אי-אפשר לפתור אותה באופן משביע רצון מעשי.

ב-1949 הייתה הרצאה ב"מקולמי אקטוריס" במקומלנד. שם הוצעו כמה הצעות ואמרתי אמר: דרך היחידה שהוא רוצה היא איזה שהוא קטר עם מניות רגילות, אבל גם את זה הוא המציע דק עבור הסכום שישולם עם חום הקונט הביטוח ולא עבור הסכום שישולם במקרה מות. במרש - הוא אמר - אי-אפשר לקטר זאת עם מחיר הזהב או עם המילדכס של מחיר הסחורות. אפילו הצעה זו לא מצאה תומכים בויכוח שהיה אחר-כך, והם נימנו וגמרו: המלחמה נגד האינפלציה היא חסידיה של הממשלה ולא חסידי של חברות הביטוח.

הדבר השלישי הוא מאמר שהופיע ב-1948 בשוויצריה. גם שם הגיעו לאותה מסקנה שאין אפשרות להגן על זאת על-ידי אמצעים טכניים.

אני רוצה להוסיף כי לכל מטבע יש קני צדדים, וכן למטבע הזה. גם חברות אינן חסידות מרובות מאי-פלציה. הן יכולות להיות נזוקות מאוד. בכל סרמיה כלולה חוססת עבור ההוצאות ומוכן מאליהן שאת ערך המטבע יורד, החוססות האלה אינן מספיקות לכסות את ההוצאות. גם על זאת דנו ולא מצאו תרופה.

הינו"ר ס. ברה: נמשיך בשבוע הבא.

הישיבה ננעלה בשעה 10.50.